

אלומה-אמונה

תחום "נערות" בבת עמי - לצעירות ממצבי סיכון ומצוקה

חברי המכון מקבלים לטיפול (בתשלום סימלי או ללא תשלום) צעירים וצעירות הנמצאים בצעדיהם הראשונים אל החיים (במהלך שירות לאומי ולאחריו) אשר אותרו כזקוקים לכך - ע"י צוות עמותת "בת עמי".

בצומת דרכים זו בחייהם, טיפול יכול להוות עבורם תשתית קריטית להמשך בניית חייהם. הועדה למעורבות חברתית רואה כערך את שיתוף הפעולה עם עמותת "בת עמי", כזכות הניתנת לחברי המכון לממש הלכה למעשה את חזון המכון לסייע חברתית לאוכלוסיות הזקוקות לו

בת עמי

ארגון בת עמי (מיסודה של עמותת אלומה) הוקם בשנת 1994 ופועל לשינוי חברתי, שוויון הזדמנויות וקידום ערכי הערבות ההדדית והצדק החברתי. הארגון עוסק בהפעלת תכניות שירות לאומי-אזרחי, הכנה להן והמשך ליווי של המשתתפים בהן אחרי שירות. מטרת הארגון היא להנגיש את השירות הלאומי-אזרחי לכל צעיר/ה באופן שוויוני, כדי שנוכל לקיים חברה ישראלית תקינה והוגנת.

ארגון בת עמי מפעיל כיום כ-3,300 מתנדבי שירות לאומי-אזרחי במגוון קבוצות בפריפריה הגאו-חברתית. המתנדבים מגיעים מקבוצות מגוונות: בנות ובנים, דתיים וחילונים, יהודים וערבים, עולים וותיקים, צעירים מרקע של סיכון ומצוקה וצעירים עם מוגבלות - כולם משתלבים יחד בלב העשייה של החברה הישראלית. השתלבות זו מהווה הזדמנות להיכרות בין הקבוצות השונות בחברה הישראלית ומציאת הטוב המשותף.

תחום נערות וצעירות מרקע של סיכון ומצוקה

אחד מתחומי הפעילות המרכזיים של ארגון בת עמי הוא עבודה עם צעירות וצעירים מרקע של סיכון ומצוקה. מטרתו המרכזית של תחום זה - הקרוי בקיצור "תחום נערות" - היא ליווי צעירות וצעירים ממצבי סיכון ומצוקה בדרכן/ם ליצירת חיים בוגרים מלאי משמעות, הקניית כלים להתמודדות עם מצבי חיים שונים, הגדלת תחושת המסוגלות, יצירת קשר משמעותי וחוויות הצלחה מרובות.

המטרה הנ"ל מושגת ע"י הפעלת שלוש תכניות ברצף גילאי - תכנית הכנה לשירות, תכנית שירות לאומי ותכנית ליווי אחרי שירות:

אחרי שירות (4 שנים)

שירות (1-2 שנים)

הכנה לשירות (1 שנה)

- הכשרה מקצועית בביה"ס של משרד העבודה
- הכנה לשירות משמעותי
- ליווי אישי וקבוצתי
- 90% רוכשות תעודת מקצוע
- 93% ממשיכות לשירות כלשהו (צבאי או לאומי)
- שירות של 32 ש"ש באמצעות תקנים "אישיים"
- הכנה לעולם העבודה
- דיור
- ליווי אישי וקבוצתי (יום הכשרה)
- 85% מסיימות שנת שירות מלאה
- 88% משתלבות בהמשך חייהן בלימודים ו/או עבודה
- ייעוץ לבחירת מקצוע
- קורסים ואבחונים
- מלגות שכ"ל ומחייה
- ליווי אישי וקבוצתי
- 77% מסיימות את המסלול המלא עם תואר ראשון (נתוני המחזור הראשון בתכנית)

בכל שנה משתתפות בתכניות בת עמי ב"תחום נערות" כ-500 צעירות ויש כבר למעלה מ-2,000 בוגרות אשר השתתפו באחת או יותר מתכנית התחום מאז נוסדה התכנית הוותיקה ביותר בשנת 2004.

קהל היעד של התחום הוא בעיקר צעירות (אך גם צעירים) עם אחד או יותר מהמאפיינים הבאים:

שירות לאומי. שינוי גיבוי.

אלומה-אמונה

- לא סיימו 12 שנות לימוד ומתקשות להתמיד במסגרות שונות;
- חסרות מיומנויות, כישורי חיים ובעלות דימוי עצמי נמוך;
- חסרות עורף משפחתי ואף מקום מגורים לעיתים;
- מצויות במצוקה כלכלית;
- נוטות להתנהגויות מסכנות כגון התמכרויות לאלכוהול, סמים, זנות;
- חוו פגיעה מינית ועל רקע זה חלקן פוגעות בעצמן (הפרעות אכילה, ניסיונות אובדנות וכד').

תכניות התחום מסייעות בכל שנה למאות צעירות מהרקע הנ"ל להן להשתלב מחדש בחברה באופן נורמטיבי.

הצורך בטיפול במסגרת תכניות התחום

צעירות רבות בוחרות לספר את סיפור חייהן ולחשוף אירועים שקרו להן בעבר, דווקא במסגרת תכניות התחום. לאירועים אלו יש לרוב היבטים טראומטיים והם משליכים על המציאות היום-יומית של הצעירות, גם בחלוף שנים. צוות התחום, המורכב ברובו מעובדות סוציאליות, מיומן בהתמודדות עם מקרים אלו. יחד עם זאת, ישנם מקרים בהם הצוות חש שצעירה כזו או אחרת זקוקה לטיפול נוסף, ע"י איש מקצוע חיצוני, שלא במסגרת התכנית.

כיום האפשרות להפנות צעירות לטיפול חיצוני מוגבלת ביותר, היות ומדובר בצעירות חסרות משאבים כלכליים לממן טיפול זה בכוחות עצמן. יש לציין כי הרפורמה בשירותי בריאות הנפש הביאה לכך שלצעירות יש אפשרות לקבל טיפול ללא עלות, אולם רשימת ההמתנה לטיפול זה ארוכה מאוד ומרבית הצעירות זכאיות לקבל את הטיפול רק אחרי שהתכנית בה לקחו חלק כבר הסתיימה.

ידוע כי לטיפול מסוג זה הנעשה ע"י פסיכולוג/פסיכיאטר, יש סיכויי הצלחה טובים יותר כאשר הוא נעשה בתוך מסגרת המציעה לצעירה סדר יום מוגדר, תמיכה משמעותית וקבוצת שייכות המסוגלת לתת מענה לצרכיה. לעומת זאת, בסיום התכניות הצעירה נותרת לרוב ללא מסגרת מוגדרת וללא רשת ביטחון כלכלית ורגשית שתאפשר לה את הפניות הנדרשת לטיפול המדובר.

לאור זאת, נשמח למטפלות/ים שיסימו לטפל בצעירות תמורת סכום סמלי של 30-50 ₪ לטיפול. הצעירות יבחרו בקפידה ע"י צוות התחום, אשר יהיה גם אחראי להיות בקשר עם המטפלת/כל שיידרש.

שירות לאומי. שינוי גינ"י.